

AVIZ

**referitor la propunerea legislativă pentru completarea art.106 din
Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice**

Analizând **propunerea legislativă pentru completarea art.106 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice** (b340 din 1.07.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/3699/8.07.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D643/8.07.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată, și al art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, republicat,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect completarea art.106 din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, cu un nou alineat, alin.(5), urmărindu-se instituirea, pentru casele teritoriale de pensii, a obligației de a comunica o informare, în termenul prevăzut la art.106 alin.(4), cu privire la emiterea deciziei de pensionare pentru limită de vârstă, pentru pensionarea anticipată sau anticipată parțial ori pentru invaliditate, angajatorului persoanei pentru care a fost emisă respectiva decizie.

Propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Semnalăm că Secretarul General al Senatului a transmis spre avizare Consiliului Legislativ, cu adresele nr.XXXV/2812/25.05.2021, nr.XXXV/2187/20.04.2021, nr.XXXV/1727/29.03.2021, nr.XXXV/1459/23.03.2021 și nr.XXXV/766/16.02.2021, propunerile legislative nr.b215/19.05.2021, nr.b146/14.04.2021, nr.b144/14.04.2021, nr.b140/14.04.2021, nr.b104/24.03.2021, nr.b33/11.02.2021, care vizează intervenții asupra Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, pentru care au fost emise avizele favorabile cu observații și propuneri nr.466 din 23.06.2021, nr.333 din 17.05.2021, nr.331 din 17.05.2021, nr.328 din 17.05.2021, nr.249 din 27.04.2021, nr.224 din 16.04.2021 și nr.114 din 11.03.2021.

Menționăm că, potrivit informațiilor publicate pe site-ul Senatului, dintre propunerile menționate anterior, prima se află în lucru la comisiile permanente ale Senatului, celelalte fiind transmise la Camera Deputaților, spre dezbateri.

Pentru sistematizarea prin concentrare a legislației, recomandăm dezbateri concomitentă în Parlament a acestor proiecte și adoptarea unui singur act normativ.

4. Întrucât propunerea legislativă poate avea implicații asupra bugetului de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) din Constituția României, republicată.

Totodată, sunt incidente prevederile art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art.21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată.

În acest sens, precizăm că, la pct.71 din considerentele Deciziei nr.643/2020, Curtea Constituțională a constatat că, *„Neîndeplinirea obligației solicitării fișei financiare conduce, în mod firesc, la concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare generală și lipsită de un caracter obiectiv și real, astfel că au fost încălcate prevederile constituționale cuprinse în art.138 alin.(5) referitoare la stabilirea sursei de finanțare. Ca atare, cheltuielile preconizate prin textele de lege criticate grevează asupra bugetului de stat, adoptarea lor ar fi fost posibilă doar după stabilirea sursei de*

finanțare în condițiile Legii fundamentale și după solicitarea fișei financiare de la Guvern.”.

5. Precizăm că **Expunerea de motive** nu respectă structura instrumentului de prezentare și motivare, prevăzută la art.31 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind cuprinse referiri cu privire la **impactul financiar** asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), la consultările derulate în vederea elaborării prezentei propuneri, precum și la **măsurile de implementare** pe care le presupune aplicarea noului act normativ.

Menționăm că, potrivit considerentelor exprimate în Decizia Curții Constituționale nr.682 din 27 iunie 2012, „*dispozițiile art.6 din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă, republicată [...], cu modificările și completările ulterioare instituie obligația fundamentării actelor normative. [...]. Lipsa unei fundamentări temeinice a actului normativ în discuție determină, [...], încălcarea prevederilor din Constituție cuprinse în art.1 alin.(5) [...]*”.

6. Semnalăm că, în actuala redactare, textul preconizat pentru **alin.(5) al art.106, nu respectă prevederile art.6 alin.(1) teza I din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, deoarece nu instituie reguli necesare, suficiente și posibile care să conducă la o cât mai mare stabilitate și eficiență legislativă, iar soluția pe care o cuprinde nu este corelată cu ansamblul reglementărilor interne.**

De asemenea, nu sunt respectate dispozițiile art.24 alin.(1) din aceeași lege, potrivit cărora **soluțiile legislative preconizate prin proiectul de act normativ trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce reprezintă obiectul de reglementare pentru a se evita lacunele legislative.**

6.1. Astfel, la textul preconizat pentru **alin.(5)**, semnalăm caracterul incomplet al normei cu privire la modalitatea de realizare a comunicării.

În plus, cu referire la acest aspect, precizăm că propunerea nu cuprinde prevederi legate de sursa de finanțare a costurilor generate de îndeplinirea acestei obligații.

În acest context, menționăm că o soluție ar fi putut viza modificarea corespunzătoare a dispozițiilor art.110 din actul de bază, cu privire la dimensionarea și suportarea acestor costuri.

6.2. De asemenea, cu privire la conținutul informării, ar fi fost necesar a se analiza dacă menționarea în cuprinsul informării, cu privire la persoana pentru care a fost emisă decizia de pensionare, exclusiv a numelui și prenumelui, oferă suficiente garanții pentru o corectă identificare a acesteia.

Totodată, semnalăm că, raportat la dispozițiile tezei a doua a art.56 alin.(1) lit.c) din Legea nr.53/2003 - Codul muncii, republicată, cu modificările și completările ulterioare¹, cu privire la tipurile de decizii de pensionare a căror dată de comunicare determină încetarea de drept a contractului individual de muncă, norma preconizată nu este corelată cu dispozițiile alin.(3) al art.106, care prevede că „În termen de 30 de zile de la comunicare, decizia de pensie poate fi anulată la cererea titularului”, în ceea ce privește o nouă informare, fiind astfel încălcate și prevederile art.13 lit.a) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

6.3. Referitor la evidența salariaților, precizăm că art.34¹ din Codul muncii, prevede că: „(1) Fiecare angajator are dreptul de a-și organiza activitatea de resurse umane și salarizare în următoarele moduri: a) prin asumarea de către angajator a atribuțiilor specifice; b) prin desemnarea unuia sau mai multor angajați cărora să le repartizeze, prin fișa postului, atribuții privind activitatea de resurse umane și salarizare; c) prin contractarea unor servicii externe specializate în resurse umane și salarizare. (2) Serviciile externe specializate în resurse umane și salarizare vor fi coordonate de către un expert în legislația muncii.”.

În ceea ce privește **răspunderea contravențională** a angajatorului în situația **muncii nedecarate**, prevăzută la art.15¹ lit.a) din același act normativ, aceasta este reglementată la art.260 alin.(1) lit.e) și f), după cum urmează: „Constituie contravenție și se sancționează astfel următoarele fapte: (...) e) primirea la muncă a

¹ Art.56 (1) Contractul individual de muncă existent încetează de drept: (...) ..c) la data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare sau, cu caracter excepțional, pentru salariați care optează în scris pentru continuarea executării contractului individual de muncă, în termen de 30 de zile calendaristice anterior împlinirii condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare, la vârsta de 65 de ani: la data comunicării deciziei de pensie în cazul pensiei de invaliditate de gradul III, pensiei anticipate parțiale, pensiei anticipate, pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare; la data comunicării deciziei medicale asupra capacității de muncă în cazul invalidității de gradul I sau II:”.

uneia sau a mai multor persoane fără încheierea unui contract individual de muncă, potrivit art.16 alin.(1), cu amendă de 20.000 lei pentru fiecare persoană astfel identificată, fără a depăși valoarea cumulată de 200.000 lei; (...) f) prestarea muncii de către o persoană fără încheierea unui contract individual de muncă, cu amendă de la 500 lei la 1.000 lei;(...)”.

Referitor la constatarea cazului de încetare de drept a contractului individual de muncă pentru situațiile prevăzute la art.56 alin.(1) lit.c)-j) din Codul muncii, alin.(2) al aceluiași articol prevede că *„se face în termen de 5 zile lucrătoare de la intervenirea acestuia, în scris, prin decizie a angajatorului, și se comunică persoanelor aflate în situațiile respective în termen de 5 zile lucrătoare”.*

Astfel, **angajatorul are obligația legală de a ține evidența salariaților cu care se află în relații de muncă și cu privire la intervenirea unor cauze de încetare de drept a contractelor individuale de muncă**, dintre cele enumerate de art.56 din același act normativ, cum ar fi cele reglementate la teza I a lit.c), respectiv *„data îndeplinirii cumulative a condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare sau, cu caracter excepțional, pentru salariați care optează în scris pentru continuarea executării contractului individual de muncă, în termen de 30 de zile calendaristice anterior împlinirii condițiilor de vârstă standard și a stagiului minim de cotizare pentru pensionare, la vârsta de 65 de ani”.*

Or, din această perspectivă, soluția juridică propusă prin prezentul proiect, de a stabili în sarcina caselor teritoriale de pensii obligația a informa angajatorul cu privire la emiterea deciziei de pensie pentru limită de vârstă – care se produce la câteva luni de la îndeplinirea condițiilor de pensionare -, nu este de natură să înlăture vinovăția angajatorului, astfel încât norma preconizată este lipsită de utilitate.

Referitor la comunicarea deciziei de pensionare angajatorului, precizăm că art.86 alin.(3) din Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, în forma modificată prin Legea nr.49/2010, prevedea că: *„Decizia casei teritoriale de pensii se comunică în scris atât persoanei care a solicitat pensionarea, cât și angajatorului, în termen de 5 zile de la data emiterii acesteia”.*

De asemenea, Legea nr.127/2019, la art.97 alin.(6) prevede că: *„În termenul prevăzut la alin.(5), casa teritorială de pensii emitentă comunică angajatorului, la solicitarea acestuia, în format electronic,*

faptul că a fost emisă decizia de pensionare”.

7. Față de cele menționate anterior, se impune reconsiderarea soluției normative avute în vedere la **alin.(5)** al **art.106** din Legea nr.263/2010, cu modificările și completările ulterioare, în actuala redactare textul preconizat fiind susceptibil să aducă atingere prevederilor **art.1 alin.(5) din Constituție**.

Având în vedere aspectele enumerate anterior, menționăm că referitor la acestea, Curtea Constituțională s-a pronunțat în mai multe rânduri, statuând că *„una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative”*, orice act normativ trebuind *„să îndeplinească anumite condiții calitative, printre acestea numărându-se previzibilitatea, ceea ce presupune că acesta trebuie să fie suficient de clar și precis pentru a putea fi aplicat”* și că *„respectarea prevederilor Legii nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative se constituie într-un veritabil criteriu de constituționalitate prin prisma aplicării art.1 alin.(5) din Constituție”*.

În acest sens, propunem fie ca **informarea să vizeze exclusiv decizia de pensie în cazul pensiei de invaliditate de gradul III, pensiei anticipate parțiale, pensiei anticipate și al pensiei pentru limită de vârstă cu reducerea vârstei standard de pensionare, fie preluarea soluției prevăzute la art.97 alin.(6) din Legea nr.127/2019.**

8. Sub rezerva celor exprimate la pct.6 de mai sus, în eventualitatea în care se va opta pentru una dintre cele două soluții propuse, în cele ce urmează formulăm unele observații de redactare și de tehnică legislativă:

8.1. Având în vedere dispozițiile art.42 alin.(1) și (2) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora *„Formula introductivă constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității emitente și exprimarea hotărârii de luare a deciziei referitoare la emiterea sau adoptarea actului normativ respectiv”*, respectiv *„În cazul legilor formula introductivă este următoarea: „Parlamentul României adoptă prezenta*

lege”, după titlul propunerii legislative, se va introduce **formula introductivă** menționată anterior.

8.2. La **articolul unic**, pentru respectarea uzanțelor normative, actuala **parte introductivă** va avea următoarea formulare:

„Articol unic. - **La articolul 106** din Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 852 din 20 decembrie 2010, **cu modificările și completările ulterioare, după alineatul (4) se introduce un nou alineat, alin.(5), cu următorul cuprins:**

« (5) (...se va reda textul propus ...)».

În consecință, **partea dispozitivă** de la actualul **pct.1** va fi eliminată, natura intervenției legislative fiind evidențiată în noua parte dispozitivă.

8.3. În ceea ce privește norma propusă pentru **alin.(5)**, din punct de vedere al respectării normelor de tehnică legislativă, pentru evitarea repetiției, sugerăm ca adjectivul „emitentă” poziționat după noțiunea „casa teritorială de pensii” să fie eliminat.

De asemenea, pentru corectitudine gramaticală, substantivul „Informare” se va redacta cu inițială mică.

Totodată, pentru unitate terminologică cu alin.(4) al aceluiași articol din actul de bază, propunem înlocuirea sintagmei „numele și prenumele persoanei” cu sintagma „numele și prenumele persoanei care a solicitat pensionarea”;

8.4. Având în vedere caracterul prezentei propuneri, pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, **formula de atestare a legalității adoptării legii** va avea următorul cuprins: „Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și ale art. 76 alin.(2) din Constituția României, republicată”.

9. Având în vedere numeroasele intervenții legislative aduse actului normativ de bază, în conformitate cu prevederile art.70 alin.(1) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, potrivit cărora „*actul normativ modificat sau completat în mod substanțial se republică având la bază dispoziția cuprinsă în actul de modificare, respectiv de completare*”, propunem inserarea în finalul

proiectului supus avizării, a unui articol distinct, respectiv **art.II**, al cărui conținut să prevadă republicarea Legii nr.263/2010, inclusiv cu completarea adusă prin prezentul proiect, având următoarea formulare:

„Art.II.- Legea nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu completarea adusă prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare”.

În consecință, **articolul unic** va fi marcat ca **„Art.I”**.

PREȘEDINTE
Florin NORDACHE

București
Nr.625/28.07.2021